

KARTA OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA		
Nazwa modułu/przedmiotu Reologia techniczna		Kod
Kierunek studiów Inżynieria chemiczna i procesowa	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny) ogólnoakademicki	Rok / Semestr 3/5
Ścieżka obieralności/specjalność	Przedmiot oferowany w języku: polski	Kurs (obligatoryjny/obieralny) obligatoryjny
Stopień studiów: I stopień	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna) stacjonarna	
Godziny Wykłady: 30 Ćwiczenia: - Laboratoria: 30 Projekty/seminaria: -		Liczba punktów 5
Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny) podstawowy		(ogólnouczelniany, z innego kierunku) ogólnouczelniany
Obszar(y) kształcenia i dziedzina(y) nauki i sztuki nauki techniczne		Podział ECTS (liczba i %) 5 100%
nauki techniczne		5 100%
Odpowiedzialny za przedmiot: dr inż. Jacek Rózański e-mail: Jacek.Rozanski@put.poznan.pl tel. 61 665 2147 Wydział Technologii Chemicznej ul. Berdychowo 4, 61-131 Poznań tel.: 61 665 26 52		Wykładowca:
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:		
1	Wiedza:	Student zna: • podstawy analizy matematycznej, • podstawy chemii i fizyk.
2	Umiejętności:	Student posiada umiejętności: • posługiwania się arkuszami kalkulacyjnymi, • przeprowadzenia analizy statystycznej wyników pomiarów, • czytania rysunku technicznego.
3	Kompetencje społeczne	Student zna ograniczenia swojej wiedzy i dostrzega konieczność jej pogłębiania.
Cel przedmiotu: 1. Zapoznanie studenta z podstawową wiedzą z zakresu reologii technicznej, w szczególności z właściwościami przepływowymi płynów nienewtonowskich i ich mikrostrukturą, reometrią oraz metodami obliczeń strat ciśnienia. 2. Wykształcenie umiejętności prowadzenia badań reologicznych oraz praktycznego wykorzystania ich wyników.		
Efekty kształcenia i odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia		
Wiedza: 1. Zna podstawowe pojęcia reologiczne: lepkość dynamiczna, lepkość kinematyczna, lepkość wzdłużna i inne pojęcia lepkości, krzywe płynięcia i lepkości, liczbę Debory, podział płynów - [K_W11] 2. Zna podstawowe właściwości płynów reologicznie stabilnych i niestabilnych, lepkosprężystych, magneto- i elektroreologicznych oraz metody matematycznego ich opisu - [K_W11] 3. Zna podstawy teoretyczne reometrii kapilarnej i rotacyjnej, metod pomiaru właściwości lepkosprężystych płynu i lepkości wzdłużnej, zalety i wady poszczególnych metod pomiarowych oraz zasady ich doboru - [K_W11] 4. Zna podstawowe właściwości reologiczne płynów polimerowych, układów dwufazowych oraz biomateriałów stosowanych w przemyśle chemicznym - [K_W09] 5. Zna zasady obliczania strat ciśnienia przy przepływie różnych klas płynów nienewtonowskich w rurociągach - [K_W11], [K_W15]		
Umiejętności: 1. Student ma umiejętność doboru odpowiedniej metody pomiarowej do określenia różnych właściwości reologicznych płynów - [K_U08], [K_U18] 2. Potrafi przeprowadzić wybranymi metodami reometrycznymi pomiary reologiczne - [K_U08], [K_U12] 3. Student potrafi rozróżnić na podstawie badań doświadczalnych właściwości reologiczne różnych klas płynów nienewtonowskich oraz zastosować odpowiednie matematyczne modele reologiczne do opisu ich krzywych płynięcia - [K_U08] 4. Student potrafi połączyć właściwości reologiczne płynu z ich właściwościami użytkowymi - [K_U07]		
Kompetencje społeczne:		

<ol style="list-style-type: none"> 1. Student rozumie ciągłą konieczność poszerzania swojej wiedzy i umiejętności ze względu na szybki postęp w przemyśle chemicznym. Jest świadomy, że ciągłe dokształcanie się jest sposobem na zachowanie konkurencyjności na rynku pracy - [K_K01] 2. Student potrafi samodzielnie i zespołowo realizować postawione zadania. Jest świadomy odpowiedzialności za ich realizację w ramach pracy zespołowej - [K_K04]

Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia

<p>Wiedza   Punkty 1-6: egzamin pisemny w formie testu i pytań problemowych   Umiejętności: Punkt 1-4: Kolokwium w formie testu i pytań problemowych, dyskusja na temat realizacji ćwiczenia laboratoryjnego   Punkt 3: Ocena sprawozdania z przeprowadzonego ćwiczenia laboratoryjnego   Kompetencje społeczne   Punkt 1 i 2: Raport z przeprowadzonej zespołowo analizy literatury na temat wybranego zagadnienia związanego z reologią techniczną, dyskusja na temat raportu oraz ocena przez grupę zaangażowania poszczególnych członków zespołu.</p>

Treści programowe

<p>W ramach zajęć omawiane są następujące zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiedź sprężysta, lepka i lepkosprężysta 2. Czas jako parametr charakteryzujący odpowiedź substancji 3. Ścinanie proste ciał stałych i płynów 4. Pojęcie lepkości dynamicznej i kinematycznej 5. Wpływ temperatury i ciśnienia na właściwości reologiczne płynów 6. Płyny nienewtonowskie: definicja, koncepcja uogólnionego płynu newtonowskiego, podział 7. Matematyczne modele reologiczne płynów reostabilnych 8. Interpretacja zjawisk zagęszczania i rozrzedzania ścinaniem 9. Płyny o granicy płynięcia (przyczyny występowania metody wyznaczania granicy płynięcia) 10. Płyny o właściwościach zależnych od czasu ścinania (pojęcie tiksotropii i antytiksotropii) 11. Pojęcie pierwszej różnicy naprężeń normalnych 12. Efekty naprężeń normalnych (efekt Weissenberga, efekt Barusa) 13. Modele mechaniczne płynów lepkosprężystych (Maxwella, Kelvina, Burgersa) 14. Ciecze elektro- i magnetoreologiczne. 15. Przepływy wiskozymetryczne 16. Charakterystyka wiskozymetrów (grawitacyjne lepkościomierze kapilarne, lepkościomierze wyptywowe, lepkościomierze ze spadającą kulką) 17. Opadanie pojedynczej cząsteczki (prędkość opadania, opory ruchu cząstek kulistych i niekulistych, wykres Schillera-Naumanna, wykres Koziola) 18. Reometria kapilarna – równania podstawowe 19. Reometria rotacyjna – równania podstawowe 20. Metody badań właściwości lepkosprężystych płynów 21. Zalety i wady reometrów: kapilarnych, o współosiowych cylindrach, stożek-plytka 22. Lepkość wzdłużna – definicja i metody pomiaru 23. Metody obliczania oporów przepływu dla płynów nienewtonowskich 24. Zjawisko redukcji oporów przepływu 25. Właściwości reologiczne płynów polimerowych 26. Właściwości reologiczne układów dwufazowych 27. Metody szacowania szybkości ścinania

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. M. Dziubiński, T. Kiljański, J. Sęk, Podstawy teoretyczne i metody pomiarowe reologii, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2014. 2. M. Dziubiński, Kiljański T., Sęk J.: Podstawy reologii i reometrii płynów, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2009. 3. T. Kiljański, M. Dziubiński, J. Sęk, K. Antosik: Wykorzystanie właściwości reologicznych płynów w praktyce inżynierskiej, Wydawca EKMA Krzysztof Antosik, Warszawa 2009. 4. K. Wilczyński: Reologia w przetwórstwie tworzyw sztucznych, Wydawnictwo Naukowo-Techniczne, Warszawa 2001.

<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. J. Ferguson, Z. Kembłowski: Reologia stosowana płynów, Wydawnictwo Marcus s.c., Łódź 1995. 2. Z. Kembłowski, T. Kiljański: Ćwiczenia laboratoryjne z reometrii technicznej, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Seria: Skrypty, Łódź 1993. 3. Z. Orzechowski, J. Prywer, R. Zarzycki: Mechanika płynów w inżynierii środowiska, WNT, Warszawa 1997.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

Czynność	Czas (godz.)
1. Przygotowanie do egzaminu	45
2. Egzamin	3
3. Przygotowanie do kolokwium	15
4. Przygotowanie do laboratoriów, w tym przygotowanie opracowań	12
5. Wykonanie ćwiczeń laboratoryjnych	30
6. Przygotowanie raportu	10
7. Konsultacje	6

Obciążenie pracą studenta		
forma aktywności	godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	125	5
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	68	2,7
Zajęcia o charakterze praktycznym	30	1,2